

Buurten in de Regio 'Bijhouden, blijven en ontwikkelen'

Helmond West – 9 oktober 2010

Stichting Buurtbeheer Helmond West

Deze regiodag in Helmond West, een van de aandachtswijken in Helmond, staat in het teken van 'bijhouden, blijven en ontwikkelen'. Hoe kun je als bewonersgroep alle planvorming en ontwikkelingen in de wijk bijhouden en participeren in het beleid dat voor de wijk ontwikkeld wordt? In Helmond West hebben actieve bewoners zich verenigd in Stichting Buurtbeheer Helmond West. Zij blijven zich continue bezinnen op de rol en taak die de wijkraad heeft. Dat bewonersgroepen in het hele land zich hiermee bezig houden blijkt uit het aantal aanmeldingen uit de verschillende steden in Nederland.

Hennie de Gooijer, voorzitter van Stichting Buurtbeheer Helmond West, vertelt de aanwezigen over het ontstaan van de wijkraad. In eerste instantie bestond de stichting uit een aantal werkgroepen met ieder zijn eigen voorzitter en secretaris. De voorzitters van de werkgroepen kregen zitting in het bestuur van de stichting. Het bestuur zou de werkgroepen begeleiden, met ondersteuning van Stichting Welzijn Helmond (SWH). Na enige tijd bleek echter dat de werkgroepen meer uit doeners dan uit vergadelaars bestonden, waardoor deze constructie niet goed werkte. In overleg met de werkgroepleden is besloten om verder te gaan met een bestuur bestaande uit een voorzitter, secretaris en penningmeester, ondersteund door SWH. Daarnaast worden vrijwilligers uitgenodigd ideeën aan te dragen. Als er voldoende belangstelling voor een idee is wordt er een projectgroep opgericht, dat na het project ook weer ontbonden wordt.

Na de inleiding van Hennie de Gooijer licht Leo Litjens van Stichting Welzijn Helmond de ontwikkeling van bewonersparticipatie in Helmond van de afgelopen jaren toe.

Op zaterdag 9 oktober 2010 vond een regionale praktijkdag in de reeks Buurten in de Regio 2010 plaats.

'Bijhouden, blijven en ontwikkelen' werd georganiseerd door het LSA in samenwerking met Stichting Buurtbeheer Helmond West.

De vraag hoe actieve bewoners alle planvorming en ontwikkelingen in de wijk kunnen bijhouden stond op deze dag centraal.

LSA

Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken

Bewonersparticipatie in historisch perspectief

Leo Litjens is al bijna 30 jaar werkzaam in diverse wijken in Helmond, waaronder de wijk Helmond West waar we vandaag te gast zijn. Veel ontwikkelingen op het gebied van bewonersparticipatie heeft hij dan ook zelf meegemaakt. Helmond werd vroeger wel het lelijke eendje van Brabant genoemd. Als oude industriestad ontstond er in de jaren '60 van de vorige eeuw veel werkloosheid en armoede. In 1976 werd Helmond groeistad en tot 1989 werden er wijken bijgebouwd. Ondanks de snelle groei is Helmond toch een beetje dorp gebleven waar de lijnen tussen bestuurders en bewoners kort zijn gebleven. Op het gebied van bewonersparticipatie onderscheid Leo vier periodes: de stadsvernieuwing, het buurtbeheer, herstructurering en het wijkgericht werken.

Vanaf de jaren '70 is begonnen met de stadsvernieuwing. In de oude wijken was sprake van verloederingsplannen om deze wijken te slopen. In de wijk Binnenstad zagen de bewoners dat echter niet zitten en als leden van de woningbouwverenigingen hebben zij zich hier tegen verzet. Hierop werd besloten de woningen te renoveren. Bewonersparticipatie vond plaats in de vorm van bewonerscomités die mee praatten over het renovatieplan. Echte organisaties op wijkniveau bestonden toen nog niet. Bewoners werden ondersteund door het opbouwwerk en was er een inspraakverordening, waarin de inspraak van bewoners in ruimtelijke plannen was geregeld.

Vanaf de jaren '90 begon de periode van sociale vernieuwing, later gevolgd door het Grote-Stedenbeleid. Beleid van het kabinet Lubbers-Kok dat erop was gericht om de leefbaarheid in de wijken te verbeteren. Stadsvernieuwing bleek namelijk geen garantie om een leefbare wijk te houden. Om bewoners bij het buurtbeheer moesten te betrekken werd een structuur opgezet bestaande uit een projectgroep Dagelijks Beheer, een buurtbudget, buurtconciërge, bewonersinformatiepunt (BIP) en een klankbordgroep. De projectgroep Dagelijks Beheer bestond uit vertegenwoordigers van organisaties die actief waren in de wijk.

Deze projectgroepen bespraken de plannen van de gemeente voor hun wijk en kregen ook een buurtbudget dat zij naar eigen inzicht mochten besteden. Een deel van het budget was nodig voor de buurtconciërge. Deze was in dienst van SWH maar de projectgroep kon meepraten over de aansturing van de buurtconciërge. Het besteden van de rest van het budget werd door de bewoners als moeilijk ervaren omdat zij ook vaak gewend waren alles zelf en zo goedkoop mogelijk te doen. Er ontstonden veel kleine projecten zoals het aanleggen van pergola's en voetbalgoaltjes, maar er werd ook een hele tennisbaan aangelegd. Bij de BIP's konden bewoners terecht voor informatie of met klachten en hier waren ook spreekuren van politie, opbouwwerk of de buurtconciërge. Tot slot was er nog de klankbordgroep waar bewoners rechtstreeks met de gemeente in overleg kon en waar ook politie, corporatie en welzijnswerk bij betrokken waren. Dit was een goede periode voor bewonersparticipatie. Bewoners beschikten over eigen middelen, hadden een gelijkwaardige positie en konden hun eigen koers uitzetten. De opzet startte in vier wijken, en na een positieve evaluatie is de aanpak uitgebreid over alle wijken van Helmond.

Tegen de eeuwwisseling ontstonden er met name in de Binnenstad en Helmond West sociale problemen in combinatie met fysieke achteruitgang van de wijk. In de Binnenstad waren de problemen het grootst en heeft er grootschalige herstructurering plaats gevonden waarin bewoners participeerden via de organisaties die in de jaren '90 waren opgezet, maar ook via bewonerscommissies. In Helmond West waren toen geen herstructureringsplannen, maar de komende 10 jaar wordt er hard aan de wijk gewerkt d.m.v. het Wijkontwikkelingsprogramma (WOP). Bij de uitwerking van het WOP worden 'meedenk-groepen' georganiseerd waarin bewoners participeren. Daarnaast is er een adviesgroep van bewonersorganisaties en enkele sleutelfiguren. Stichting Buurtbeheer Helmond West organiseert ook regelmatig openbare avonden waarin de voortgang van het WOP wordt besproken.

Ervaringstafels

Na het interessante verhaal van Leo Litjens over bewonersparticipatie in Helmond is het tijd voor een wandeling door de wijk. Hierbij wordt ook Open Jongerencentrum (OJC) Connect bezocht. Om beter aan de behoeften van de jeugd en de buurt tegemoet te komen is er de afgelopen tijd flink wat veranderd in dit jongerencentrum. Voorheen had het centrum twee namen, namelijk het Jeugdhonk voor jongeren onder de 14 jaar en OJC Westside voor jongeren boven de 14 jaar. Beide centra zijn nu samengevoegd tot OJC Connect waar het kinderwerk (tot 13 jaar), het tienerwerk (12 -14 jaar) en het jongerenwerk (14 – 18 jaar) gebruik maken van de verschillende ruimtes. Zo is er een huiskamer, knutselruimte, danszaal en een muziek(opname) studio. Er vinden verschillende activiteiten plaats op het gebied van educatie, voorlichting, recreatie, sport, cultuur en muziek. Het jongerencentrum staat daarbij ook altijd open voor initiatieven vanuit de wijk.

Na de wandeling door de wijk is het tijd voor het laatste onderdeel van deze regiodag. Door middel van zogenaamde ervaringstafels kunnen de deelnemers met elkaar discussiëren over een aantal vragen die door Stichting Buurtbeheer Helmond West zijn gesteld:

- Hoe krijgen we voldoende bestuursleden, de kunnen besturen en wijkgericht kunnen denken?
- In het kader van de WOP(Wijk Ontwikkelings Plan) zijn er meedenkgroepen gevormd, hoe bereiken we hiervoor bewoners anders dan die we altijd al zien?
- Hoe kunnen we het beste communiceren richting ambtenaren, zonder dat we het gevoel krijgen niet gehoord te worden?

De ervaringstafels worden ingeleid door bewonersgroepen uit Helmond: Bea Kivits namens BO Zonnekwartier, Carolien Hurkmans vanuit ABCD Leonardus en Hennie de Gooijer namens Buurtbeheer Helmond West. Zij vertellen allen over de manier waarop hun bewonersgroep is georganiseerd en de manier waarop zij werken. Niet alleen de successen maar ook de problemen en uitdagingen rondom samenwerking en zeggenschap komen aan de orde. Vervolgens is er gelegenheid voor de deelnemers om vragen te stellen aan de inleiders en om eigen ervaringen in te brengen. Ook worden de vragen van Buurtbeheer Helmond west besproken.

Conclusie is dat Buurtbeheer al veel stappen in de goede richting heeft gezet. Als sterke punten worden benoemd: aansluiten bij behoeftes bewoners, ook inzet vrijwilligers op (kortlopende) projecten, terugkoppelen van successen en bereikte resultaten.

Organisaties die meewerkten aan de dag:

Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken

Oudkerkhof 13b
3512 GH Utrecht
T: 030 231 75 11

W: www.lsabewoners.nl

E: info@lsabewoners.nl

Stichting Buurtbeheer Helmond West

Secretariaat
Pastoor Verbraeckenstraat 2
5706 TZ Helmond

Hennie de Gooijer (voorzitter)

T: 06 226 16 134

E: hennie@wwhw.nl

W: www.wwhw.nl

Stichting Welzijn Helmond

Wijkcentrum 't Patronaat
Leo Litjens (Opbouwwerker)
2e Haagstraat 40
5707 VK Helmond
T: 0492 - 544345
E: leo.litjens@swhelmond.nl

Open Jongerencentrum Connect

Steven Huijser (jongerenwerker)

2e Haagstraat 1
5707 VJ Helmond

T: 0492 – 529084

E: steven.huijser@swhelmond.nl